

Sustainable Fisheries Greenland

Nutaarsiassiissut - Februar 2022

Sustainable Fisheries Greenland (SFG)

SFG peqatigiiffiuvoq, kalaallit aalisartuinut ataatsimoorfittut sinniisuusooq. SFG-p sulinermini siuarsarniagarivaa kalaallit aalisagaataasa nungusaataanngitsumik aalisarneqarnissaat ajornanngippallu MSC-mik pappialerneqarnissaat. Maannamut SFG sisamanik MCS-likkanik peqarpoq ukununnga, tassa raajanut, qaleralinnut, nipisannut taavalu ataatsimoorumik Barents-ip imartaani aalisakkanut (saarullit, sej-it kullerillu). MSC-mik uppersaasiinerit ukiunut tallimanut atuuttumik tunniuneqartarput ukiullu tamaasa nakkutiginnilluni nalilersuinerit ingerlanneqartassallutik. Ukiullu tamasa nalilerneqartarpoq, pappialaligaanermi tunngavissiaasut naapertorlugit ingerlasoqarnersoq. Taamaappat, pappialaligaaneq ingerlaqqittarpoq taavalu atuunneranut killiliussaasut ukiut tallimat qaangiukkaangata, aalisarneq nutaamik piffissaligaasumik nutaamik pappialaleqqinneqartarluni nutaanik piumasagaatitaqartumik.

MSC-imik pappialaligaanerup killiffii

Raajat/kinguppaat

Maanna raajanut pappialaligaaneq 2024-p tungaanut atuuppoq, taamaattumillu raajat pillugit 2021-ip ukiaagaa MSC-mik akuersissummik peqarnermut atatillugu nalinginnaasumik ukiumoorumik nalilersuisoqarluni. Unamminartut akornanni pappialaqarnermullu atatillugu annersaasooq tassaajuarsinnarpoq Canadalu tamakkiisumik aalisarneqartut pillugit kisitsisaasunik avitseqatigiinnissamut tunngasoq, kisianni tassa pilersaarutit malippagut taamallu annertunerisunik allatigut ajornartorsiuteqarnata.

Isumaqatigiissuteqarnissaq angujuniarlugu Canadamut atatillugu suliniuteqarnerit saniatigut, SFG MSC-mi aqutsisisunut saaffiginnippoq nassuiarlugu Canadamik isumaqatigiissutaasumi piumasarisasut naapertuuttuunatik akueriuminaatsuummata. Tassami maanna Canadap aalisartagai tamakkiisut iluini 1%-iinnaarmiitinneqarmata, tamannalu kalaallit aalisarnerannut naalleraassutitut inissisimasariaqanngikkaluarmat. SFG-mit naatsorsuutigineqarpoq MSC-mit aqqinissaq 2022-ip ingerlanerani naammassineqarumaartoq.

Naatsorsuutigineqarporlu tulliani nalilersuinissaq 2022-imi septemberip qaammataani piumaartoq.

Nipisaat

Nipisannut atatillugu MSC-mik pappialartaqarneq 2021-imi nutarterneqarpoq, tassungalu atatillugu siul-lermeersumik nalilersuineq ingerlanneqarpoq 2022-imi januarip qaamma- taani. MSC-mik pappialaqalernerup kingorna pitsannguutit annertuut anguneqarsimapput, sulili iluani unam- minartoqarluni. Tassaniittullu tamar- mik saniatigut pisarisartakkanut attuu- massuteqarput. Saniatigut pisarine- qartartut tassani ilaapput

uumasut/timmissat mianerisassat (soorlu allerit) aammalu (mitit) amerlasuut, aammalu tassani ilaalluni pisortatigoortumik GLK-mit nalunaarutit piviusumilu saniatigut pisarineqartartut imminnut naapertuutinninnerat.

SFG-p misissuinerit assigiingitsut ingerlappai, aporfiusunut annikillisaataasussat, soorlu qassutit , timmissanut napiffigiuminaannerusut, tamannalu aalisartut, KNAPK aammalu GN 2019-imiit 2021- mut annertuumik suleqatigilluarlugit ingerlanneqarpoq. Misissuinitinnillu ingerlatitseqqissaagut 2022-mi isumalluarpugullu pitsaanngorsaataasunik siunissami atorsinnaasunik angusaqarlutalu nassaarumaarluta. Naatsorsuutigineqarpoq nipisannik nalilersuinissap tullia piumaartoq januarip qaammataani ukioq 2023.

Nunatta Kitaani sineriaata avataani qalerallit

Januar 2022 MSC-imik pappialaqarnermut "nutaanngitsumut" atatillugu ukiumootumik nalilersuilluni misissuinerimik ingerlatsisoqarpoq. Tassani piumasarineqartut tunngaviatigut tamakkiisumik aaqqinneqarsimassapput, taamangippammi aalisarneq MSC-mik nutaamik pappialalerneqarnaviangimmat. Naammassinikuuagut piumasarineqartut sinerissamut qanittup avataatalu ataqatigiinnerannut sammisut aammalu aalisarnermik aqutsineq naammassinikuullugu. Kiserngoruppoq unamminartut marluk tassalu aalisarnerup immap naqqanut sunniuteqarsinnaaneranut tunngasoq aammalu nunatta eqalussuaanik saniatiut qaqitaqartarnerit. 2021-imi kilisaatinik aalisarneq sumiiffinnut minnerusunut marlunnut killilerneqarpoq aammalu Pinngortitaleriffiup kiisalu Zoological Society of London-ip misissuinerisa SFG-mit aningaasaleeqataaffigineqarnikuusut inerneris saqqummiunneqarlutik. Misissuinerit inernerisa uppersaaserpaat sumiiffinni arlialunni kilisaatersornerup sunniutaat uppersarnerqarlunilu ummassusilinnik assigiingitsunik ukuningga siammariartortoqarnera – svampit, korallit, søfjerdinik taaneqartartut allallu. Neriuppugullu uppersaasikkat taakku naammassasut, utaqqilluguli nalunaarusiap inerneqavinnissaa, taannalu martsip qaammataata qiteqqunnerani saqqummertussaassaaq. Piumasarineqartut matuneqassappata, taava aalisarneq nutaamik uppersaaserneqaaqqissaaq naatsorsuutigivarpullu, taamatut inaarsaaneq akuerineqarlunilu naammassineqarumaartoq 2022-ip naajartulernerani. Taamaappallu nalilersuineq tulliuuttoq pisussanngorumaarpoq 2023-ip naalernerani.

Barentsip imartaani – saarullit, sejit kullerillu

Tassani MSC-mik pappialalerneqarneq nutarterneqarpoq ukioq 2020 julillu qaammataagaa ukioq 2021 nalileersuineq siulleq pivoq. Pappialartaliissullu taanna immikkut piumasaqaatinik akoqangilaq naatsorsuutigaarpullu pappialartaliiffiusup atuunnerani ajornartsorsiteqarfiulernaviangitsoq. Naatsorsuutigineqarporlu tulliani ukiumoortumik nalilersuinissaq ingerlanneqarumaartoq oktoberip qaammataani ukioq 2022.

Fishery improvement project (FIP)

2021-imi SFG-p sinerissamut qanittumi qalerallit pillugit misissuinini FIP-project, 2018-imi aallartitani, naammasivaa, inerneraalu arlalinnik inassuteqarneq, taakkulu nittartakkitsinni takuneqarsinnaapput (LINK). FIP-lu ingerlatsiviit akimorlugit suleqatigiissutigineqarsimavoq, tassanilu aalisarnermut atatillugu inassuteqaatit sammivinnut aaliangersimasunut sammisut pilersinneqarsimapput. Inassuteqaatillu ilai videoliaaqqami ilanngunneqarput, taannalu takutipparput SFG-ip ukiumoortumik isumasioqatigiissitsinerani Nuummi ingerlanneqartumi aammalu Ilulissani takutillutigu. 2022-p upernarnerani Uummannamukassaagut illoqarfimmi tassani soqutigisaqatigisat peqatigalugit inassuteqaatit oqallisigissallugit. Kiisalu qilanaaraarput aqutsinissamut pilersaarummik suliarinninnissaq tassanilu inassuteqaatit oqallisigisassanngortinnissaat.

Tulliuttut pappialaliiffigisassatut piukkunnaateqartut

2022-imi SFG-p sammissavai suliaqarfigalugillu aalisarnerit arlaqartut. Kalaallit Nunaammi tassaalerpoq Iskandip Tunullu imartaani ammassanniartartut allagartaligaangitsutuariligaat, qanittukkummi Norge Savalimmiullu pappialalerneqarnikummata. Maannarpiaq SFG-mit misissorneqarpoq Islandilu pappialiineq marluussassanngorlugu pilersitsisinnaaneq, naatsorsuutigaarpullu siunnerfik taanna aporfeqarpiangitsumik nammassineqarluni iluatsinneqarsinnaasoq. Tassani Islandimut atatillugu pappialartaliissut immikkut piumasaqaatinik imaqangilaq, naatsorsuutigingilarpullu Kalaallit Nunarput tassani ajornartorsiteqarsinnaassoq.

Saattuanut atatillugu aqutsinissamik pilersaarut nutaaq ilisimatitsissutillu inissippata, taava MSC-mik pappialalerneqarsinnaaneq qanilliallanneqarujussuartaavoq.

Taamaattumik naliliivugut pappialartalerneqarsinnaaneq annertuumik iliimanaateqarsinnaasoq, naak ilisimatsarnikkut misissukkat sumiiffinni aqunneqartut arlaqartut eqqarsaatigalugit piumasaqaatitalerneqarsinnaagunaraluartut.

SFGp ilaasortaasa maanna nalilersoqqinniarpaat iluaqutitaqassanersoq saattuarniarneq akuersisummik pap-

pialalertinneqarpat, ilanngullugit tamanna pissappat piumasaqaataajumaartussat.

SFG-p pappialartaligaasut maanna pigisani tigummiinnarsinnaassappagit, taava qitiulluinnarpoq immap naqqani uumasogarnermut tunngasut eqqarsaatigalugit aqutsinissamut pilersaarusiornissaq, aamma tamanna piumasarisaassaaq nutaanik pappialalertinniarnissaq ingerlateqqinneqar-sinnaalissappat, minnerunngitsumik eqqarsaatigalugit Tunumi qalerallit. Taamaattumik SFGp sulilluni anguniarniarpaa aqutsinermut pilersaarutit 2022-mi timitalerneqarnissaat, soorluli aamma qilanaarigippat nunatta kitaata qanittuani qaleralinniarnermut aqutsinissamik pilersaarusiorto-qarnissaat, neriutugalugu FIP projektimi inassuteqaatigisatta ilanngunneqarnissaat.

Ingerlanniakkat

Nipisanniarnermi saniatigut pisarineqartartut

2019-imi 2021-milu SFG-p Nuummi aalisartut, KNAPK Pinngortitaleriffillu suleqatigalugit misissorpai nipisanniarnermi saniatigut pisarisaasartut suuneri. Saniatigullu 2021-mi misissuiffigaaguttaaq qassutit nutaatut suliareqqitat atorneqarpata imaani timmissanik pisaqartarnerup qanoq sunnerneqarsinnaanera. Angusat 2021-mi 2022-milu nalunaarutigineqarlutik saqqummiun-neqassapput, kisianni ersippoq saniatigut pisarineqartartut annertunerpaamik tassaasut mitit. Taamaattumik nalilerparput, Nuup qanigisaani ukiumut mitit 2200-niit 360-nut pisarineqartartut. Maannamut takusinnaasat naapertorlugit qassutit allanngortitat mitinik pisaqartitsinnginnerusarput, kisianni 2022-mi aalisarnermi tamanna sukumiisumik misilittarusupparput, killilimmik misiliinerunerinnaanngitsumik, tassanilu neriuppugut Nuummi aalisartumik suleqatissarsiumaarluta.

Qaleralinniarnermi saniatigut pisarineqartartut

Tamakkiisumik isigalugu qaleralinniarnermut atatillugu qanoq saniatgut pisarineqartartut amerlassusii annikitsuinnarmik ilisimaneqarput, aalisarnerlu MSC-imik pappialalernerneqassappat, uppersarsinnaasariaqarparput qanoq sunillu saniatigut pisaqartoqartarnera. Taamaattumik SFG Aalborg Universiteti suleqatigalugu immikkut ilinniakkamik ingerlataqartunik ilulissaniititsivoq aamma Uummannamiititsilluni upernaap ingerlanerani paasissutissanik katersuititanik.

Aalisartunit paasissutissatut pissarsiarisat saniatigut ilinniagaqartut taaneqartut paasissutissat GFLK-meersut aamma Pinngortitaleriffimmeersut misissorsimavaat. Tassanilu takuneqarsinnaasooq tassa saniatigut pisarineqarsimasut tasaanerpaasut ålebrosmit rokkillu, taakku oqimaassusat tamakkiisup 15%-eralugit.

Saattuarniarnermi pisat akornanni avammut iginneqartartut

Oqaliisaagajuttarpoq saattuarniarneq piffissalersugaasumik ingerlateqquneqalissanersoq, saattuat pitsaassutsikkut qaffasissuunissaat annertusarumallugu, taaamallu saattuanik qituttunik mikivallaartunillu avammut eqqaasariaqartarneq millisarumallugu. Oqallinnermi pingaernerit ilagivaat aalisarnermi saattuat qituttut pisarineqartartut. Ukiup 2021-ip ingerlanerani SFG-p Aalborg Universitet suleqatigalugu ingerlataqarpoq, tassani immikkut ilinniagaqartoq Nuuk-Paamiuni Sisimiunilu saattuarniartunut ilaatinneqartarluni.

Taamatut iliornermi eqqaasernerit suna pequtigigaat nalunaarsorneqarpoq nalilersorsinnaajumallugu piffissat assigiinngitsut iluini "sattuat aqutsut"-nik taaneqartartut qanoq annertutigisutsut eqqarneqartarnersut. Tamatuma kingorna ingerlanneqartoq Pinngortitaleriffimmi sulisumit tiguneqarluni nanginneqarpoq, paasisallu 2022-ip ingerlanerani katersorneqassapput. Neriutiginarpoq suliaq siunissaq eqqarsaatigalugu saattuanik nakkutiginninnermik suliaqarnermut pitsanngorsaataajumaartoq.